

Republika Srbija
MINISTARSTVO DRŽAVNE UPRAVE
I LOKALNE SAMOUPRAVE

Program finansira
Evropska unija

Echange5

**PODRŠKA EVROPSKE UNIJE
LOKALNIM SAMOUPRAVAMA**

Stalna konferencija
gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

Exchange 5 – PODRŠKA EVROPSKE UNIJE LOKALNIM SAMOUPRAVAMA

Lokalne samouprave u Republici Srbiji igraju važnu ulogu u procesu evropskih integracija, kako u pogledu primene standarda i vrednosti sadržanih u pravnim tekovinama Evropske unije (EU) i sprovođenja domaće reformske agende, tako i sa stanovišta pripreme i realizacije projekata koje finansira EU.

Program Exchange kroz sve faze tokom poslednjih 15 godina, čini integralni deo procesa u okviru kojih Republika Srbija uz podršku Evropske unije ulaže napore da poboljša upravljanje u lokalnoj samoupravi i da unapredi nivo usluga u gradovima i opštinama u cilju podsticanja lokalnog razvoja. Zaključno sa tekućom petom fazom Programa, EU je alocirala oko 33 miliona evra za čitav niz programskih aktivnosti namenjenih jačanju kapaciteta lokalne samouprave, efikasnijem sprovođenju decentralizovanih nadležnosti, boljem kvalitetu usluga za građane i privredu.

Teme u tekućoj fazi Programa – Exchange 5 jesu direktno u funkciji lokalnih reformskih procesa i odnose se na: podršku efikasnom upravljanju imovinom (komponenta 1) i podršku u strateškom planiranju i programskom budžetiranju (komponenta 2).

Program Exchange 5 finansira Evropska unija iz sredstava IPA 2014 počev od aprila 2017. godine. Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave (MDULS) je korisnik Programa u smislu indirektnog upravljanja sredstvima, a veoma značajnu ulogu ima i Ministarstvo finansija (MFIN) s obzirom na sadržinu podrške i teme koje su velikim delom u nadležnosti ovog ministarstva, kao i zbog činjenice da je Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU u okviru MFIN - Telo za ugovaranje na Programu. Kao i u prethodnim fazama Exchange Programa, Stalna konferencija gradova i opština (SKGO) je opredelje-

na za implementacionog partnera. Suštinski korisnici Programa su lokalne samouprave (LS), odnosno građani, administracija i šira lokalna zajednica.

Ukupna vrednost donacije EU za Program Exchange 5 je 4,45 miliona evra, a predviđeno trajanje Programa je tri godine. Pojedine programske aktivnosti dizajnirane su tako da obuhvataju sve lokalne samouprave u Srbiji, dok se u druge uključuje samo ograničen broj LS (po konkursima za konkretnu podršku).

U okviru prve komponente Programa Exchange 5, podržana je implementacija grant šeme usmerene na unapređenje upravljanja imovinom u gradovima i opštinama Srbije. SKGO pruža podršku u svim fazama sprovođenja grant šeme, i to na horizontalnom nivou upravljanja u saradnji sa MFIN i MDULS, kao i u neposrednoj saradnji sa LS - korisnicima grantova. Pored projektnih donacija kroz grant šemu, u okviru Programa planirani su i opštinski paketi podrške u formi ekspertske tehničke pomoći za unapređenje opštinskih usluga u upravljanju imovinom za gradove i opštine koji nisu podržani u okviru grant šeme.

U okviru druge komponente Programa Exchange 5, gradovi i opštine dobijaju podršku u pravilnoj i sveobuhvatnoj primeni programskog budžetiranja kao važnog procesa šire reforme planskog sistema i upravljanja javnim finansijama. Naglasak je na utvrđivanju prioriteta i optimizaciji potrošnje u cilju podsticanja privrednog rasta i efikasnog pružanja kvalitetnih usluga javne uprave. Predviđena podrška LS u svim fazama budžetskog ciklusa na godišnjem nivou tokom sprovođenja Programa, realizuje se na osnovu metodologija MFIN pri čemu SKGO ima i posebna zaduženja za koordiniranje, unapređenje i podršku gradovima i opštinama u Srbiji.

Podrška u oblasti upravljanja imovinom usmerena je na podizanje finansijskih kapaciteta LS i konkurentnosti domaće privrede. Programske aktivnosti su u funkciji unapređenja i efikasnijeg sprovođenja Zakona o javnoj svojini na lokalnu, drugih sistemskih propisa (na temu ozakonjenja, saradnje sa lokalnim katastrima, infrastrukture geo-prostornih podataka i sl.) i pratećih podzakonskih akata. Konkretno, Program podržava LS u procesu popisa i evidencije javne imovine koja predstavlja predmet prenosa vlasništva na LS, kao i uspostavljanje održivih organizacionih struktura za upravljanje imovinom, unapređenje baza podataka za vođenje evidencije nepokretnosti u skladu sa domaćim zakonodavstvom, finansiranjem geodetskih snimanja nadzemnih i podzemnih struktura/objekata i mreža, izrade elaborata za etažiranje, pripreme katastarskih i topografskih planova/mapa, izračunavanjem vrednosti nepokretnosti itd.

Program pruža tri vida podrške:

- Podrška sprovođenju grant šeme za realizaciju projekata od strane LS
- Ekspertska tehnička podrška – paketi podrške
- Obuke i kontinuirana savetodavna pomoć

Podrška sprovođenju grant šeme za realizaciju projekata od strane LS

Grant šema je usmerena na povećanje učinkovitosti, efikasnosti i transparentnosti javne uprave

kroz unapređenje upravljanja imovinom na lokalnom nivou. Specifični cilj je jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za upravljanje imovinom i za pružanje srodnih usluga, kako bi se javna uprava približila građanima i privredi. Ova grant šema predstavlja nastavak rada na rezultatima koji su već postignuti u oblasti pravnih i institucionalnih reformi u okviru prethodnih grant šema Programa Exchange kao i dalje unapređenje međuoštinske saradnje.

Poziv za dostavljanje predloga projekata je objavljen 5. septembra 2017. godine kao nacionalni restriktivni poziv, u okviru kog je od svih podnosilaca predloga projekata zahtevano da prvo podnesu koncepte projekata. Iznos za realizaciju projekata u okviru grant šeme iznosio je 3 miliona evra iz doprinosa EU, a za svaki projekat dostavljen po konkursu bilo je potrebno predvideti najmanje 10% učešća od strane predlagača.

Grant šema

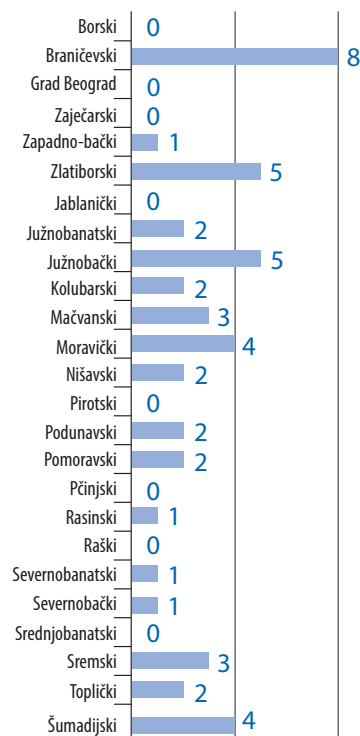

Od ukupno 53 pregledana koncepta projekata, predlagači 42 projekta pozvani su da podnesu kompletne predloge projekata. Od tog broja, 18 projekata je prošlo proces selekcije. Ugovori o grantu su 21. decembra 2018. godine potpisani između Tela za ugovaranje i koordinatora projekata. Realizacija projekata je između 12 i 18 meseci počevši od dana potpisivanja ugovora o donaciji.

Ukupna vrednost odabranih projekata je 3,528,954.72 evra, od čega 2,973,371.54 evra predstavlja učešće EU, dok 555,583.18 evra čini učešće gradova/opština.

Ukupan broj korisnika i povezanih organizacija iz Srbije koji će učestvovati u realizaciji projekata finansiranih iz Exchange 5 grant šeme je 55: 48 predstavlja LS kao korisnici projekata i 7 ostalih korisnika i povezanih organizacija.

Broj JLS korisnika granta po okruzima

PREGLED ODOBRENIH PROJEKATA U OKVIRU GRANT ŠEME PROGRAMA EXCHANGE 5

Koordinator projekta	Ostali korisnici projekta i povezane organizacije	Naziv projekta	Ukupna vrednost projekta u EUR
Grad Novi Sad	Opštine: Apatin i Sremski Karlovci	Osnaživanje lokalnih sistema upravljanja javnom imovinom	242,860.18
Grad Požarevac	Opštine: Petrovac na Mlavi, Kučevo, Velika Plana, Veliko Gradište, Golubac, Žagubica	Efikasno upravljanje imovinom za uspešnije lokalne samouprave	208,650.00
Opština Beočin	Opština Šid, OCD: Centar za ravnomerni regionalni razvoj - CenTrIR	Imovina lokalne samouprave – važna karika lokalnog ekonomskog razvoja faza II	166,089.17
Opština Bačka Palanka	Opština Bač	Imovina lokalne samouprave kao potencijal lokalnog održivog ekonomskog razvoja	192,110.40
Opština Kuršumlija	Opština Blace JKPD Toplica i JKP Blace	Efikasno i učinkovito upravljanje javnom svojinom – gradivni činilac transparentne javne uprave	155,731.80
Grad Niš	Opština Čuprija	Efikasno i efektivno upravljanje imovinom u Nišu i Čupriji kroz uvođenje geografsko informacionog sistema	220,700.00
Opština Arilje	Opštine: Lučani, Požega i Kosjerić	Upravljanje javnom svojinom – u cilju uvećanja prihoda, odgovornosti i transparentnosti javne uprave i unapređenja ekonomskih uslova i poslovnom okruženju	251,029.90

Koordinator projekta	Ostali korisnici projekta i povezane organizacije	Naziv projekta	Ukupna vrednost projekta u EUR
Opština Bogatić	Opštine: Vladimirci i Mali Zvornik	Efikasnije upravljanje javnom svojinom – iskorak ka bržem razvoju naših lokalnih samouprava	193,198.28
Grad Čačak	Opštine: Gornji Milanovac i Ivanjica, Regionalna agencija za prostorni i ekonomski razvoj Raškog i Moravičkog okruga, Naučno tehnološki park Čačak	Poboljšanje efikasnosti upravljanja javnom svojinom	205,035.57
Opština Stara Pazova	Opština Ruma	Integrirani pristup upravljanju javnom svojinom u opštinama Stara Pazova i Ruma	173,016.14
Opština Topola	Opštine: Rekovac i Lapovo, Razvojni biznis centar Kragujevac	Efikasno upravljanje lokalnom javnom imovinom	206,210.63
Grad Subotica	Opština Senta	Samo pravno zaokružena javna svojina je dobra javna svojina	240,095.00
Grad Kruševac	Opština Aleksinac	Upravljanje javnom svojinom u funkciji lokalnog razvoja	173,600.00
Grad Užice	Opština Bajina Bašta, Regionalna razvojna agencija Zlatibor	Javna svojina za razvoj javnog sektora	192,781.90
Opština Kovačica	Opština Kovin	Unapređenje ruralnog razvoja kroz učinkovito upravljanje imovinom	146,208.57
Grad Kragujevac	Opština Batočina	Efikasno i efektivno upravljanje imovinom – utvrđivanje vrednosti imovine i novi organizacioni okvir	215,320.64
Grad Valjevo	Opština Ub	Prilagođavanje javne imovine potrebama socio-ekonomskog razvoja	171,816.55
Grad Smederevo	Opštine: Žabari i Malo Crniće	Upravljanje imovinom za buduće korisnike	174,500.00

Ekspertska tehnička podrška – paketi podrške

Pored projektnih donacija kroz grant šemu, u okviru Programa planirana je i ekspertska podrška za unapređenje opštinskih usluga u upravljanju imovinom za najmanje 20 JLS. Podrška će biti pružena u formi ekspertske tehničke pomoći koju nazivamo opštinskim paketima. Sadržina paketa zasnovana je na polaznoj analizi potreba za podrškom izrađenoj na uzorku nerazvijenih JLS. Dodeljivanje opštinskih paketa podrške biće organizovano takođe na konkursnom principu, ali uz jednostavnije proceduralne zahteve. Pravo na učešće na konkursu imaju sve JLS koje nisu dobile podršku kroz programsku grant šemu. Poziv/oglas za ovaj tip podrške biće iniciran početkom 2019. godine.

Obuke i kontinuirana savetodavna pomoć

U cilju podizanja kapaciteta i svesti o važnosti i perspektivama efikasnog upravljanja javnom imovinom za lokalni razvoj, u okviru Programa biće realizovana još dva kruga regionalnih obuka (prvi krug obuka je realizovan tokom leta 2017. godine) za upravljanje imovinom namenjenih svim LS. U obuhvat Programa ulazi i kontinuirana savetodavna podrška za LS i izrada analiza i preporuka za unapređenje ove javne politike posredstvom funkcionisanja Mreže SKGO i posebne međuinstitucionalne programske radne grupe za upravljanje imovinom.

PODRŠKA LOKALNIM SAMOUPRAVAMA U PLANIRANJU I PROGRAMSKOM BUDŽETIRANJU

Program Exchange 5 nastavlja višegodišnji rad sa LS na unapređivanju procesa planiranja i budžetiranja. Fokus je na pravilnoj i sveobuhvatnoj primeni programskog budžetiranja (PB) kao relativno novog pristupa izradi budžeta (od 2015. godine), čija primena zahteva postepenost i konsolidaciju kroz više godišnjih budžetskih ciklusa. Programski budžet predstavlja važan mehanizam za sprovođenje reforme upravljanja javnim finansijama jer omogućava bolje upravljanje učinkom javne uprave, veću odgovornost korisnika budžeta, uspostavljanje snažnijih veza između godišnjeg budžeta, utvrđivanja prioriternih rashoda i izdataka i sprovođenja javnih politika, kao i veću transparentnost potrošnje. Referentni pravni okvir ove programske komponente čine Zakon o budžetskom sistemu, ali i Zakon o planskom sistemu, kao i prateći podzakonski akti (u domenu upravljanja kapitalnim projektima, i očekivane uredbe o srednjoročnom planiranju i metodologiji upravljanja javnim politikama).

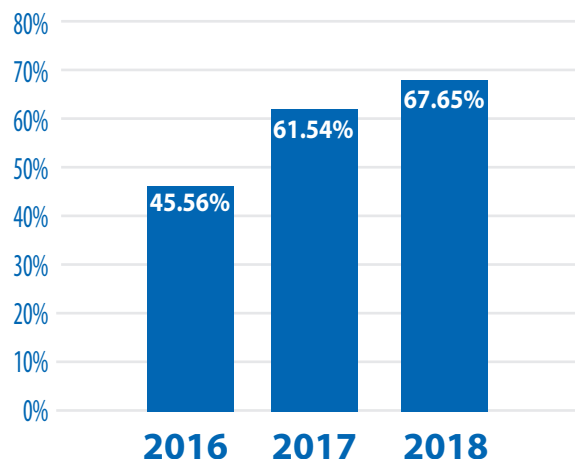
Program pruža dva tipa podrške:

- Opšta podrška svim LS kroz obuke, radionice, savetodavnu pomoć/instrukcije
- Ekspertska tehnička podrška – paketi podrške odabranim LS

Opšta podrška svim LS kroz obuke, radionice, savetodavnu pomoć/instrukcije

U okviru Programa pruža se podrška LS u svim fazama budžetskog ciklusa tokom 3 godine spro-

Rezultat mapiranja primene programskog budžetiranja u Odlukama o budžetu LS na godišnjem nivou

vođenja na osnovu metodologija (uputstava) MFIN za pripremu programskog budžeta i izveštavanje o učincima programa. Na godišnjem nivou pripremaju se pregled i analiza svih 170 Odluka o budžetu LS sa naglaskom na primeni PB, uz izradu detaljnije analize na godišnjem uzorku od 20 LS. Ove analize predstavljaju osnovu za organizaciju sektorskih radionica tokom kojih se uz učešće predstavnika LS, relevantnih institucija i nadležnih MFIN radi na unapređenju programske strukture i programskih informacija za naredni budžetski ciklus. Pored toga, u saradnji sa MFIN redovno se priprema i unapređuje paket pomoćnih dokumenata i modela za izradu Odluke o budžetu LS, praćenje i izveštavanje o PB, kapitalno planiranje.

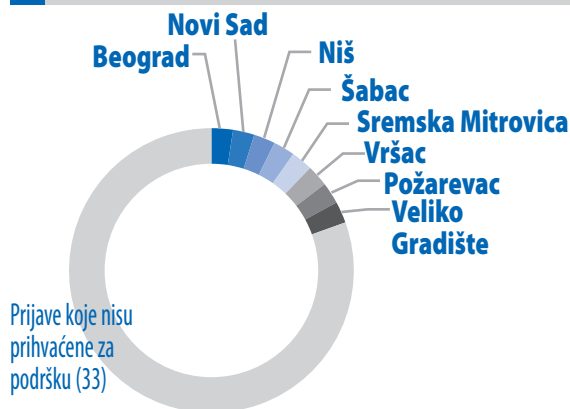
Rezultati prethodnih aktivnosti predstavljaju se na godišnjem nivou svim LS kroz regionalne interaktivne obuke koje uključuju i dodatne teme, kao što su ispravna primena ostalih budžetskih klasifikacija, rodno odgovorno budžetiranje, promovisanje redovne izrade građanskih vodiča kroz budžet, predstavljanje zahteva novog planskog sistema i obaveze održavanja javnih rasprava o budžetu. Ovi događaji omogućuju predstavnicima svih LS da direktno dobiju odgovore na pitanja koja su važna za kvalitetniju pripremu Odluka o budžetu.

Važni aspekti iz oblasti lokalnog planiranja i budžetiranja predmet su diskusija i inicijativa koje se pokreću u okviru Mreže SKGO za lokalne finansije i Odbora za finansije i javnu svojinu.

Ekspertska tehnička podrška – paketi podrške odabranim LS

Pored podrške koja je namenjena svim gradovima i opštinama u Srbiji, u okviru Programa predviđena je i neposredna tehnička podrška za 12 LS. U okviru prvog javnog poziva za podršku u planiranju i programskom budžetiranju, od 2017. godine izabrano je ukupno 8 LS (Vršac, Šabac, Niš, Beograd, Veliko Gradište, Požarevac, Novi Sad i Sremska Mitrovica), dok će po drugom konkursu sa početka 2019. godine – do kraja realizacije Programa, ovakvu podršku dobiti još najmanje 4 LS.

Rezultat po prvom javnom pozivu za podršku u planiranju i programskom budžetiranju

Podrška podrazumeva neposredni rad sa projektnim timovima LS na unapređenju procesa budžetiranja u skladu sa Uputstvom za izradu programskog budžeta, ali i Uredbom koja uređuje proces upravljanja kapitalnim projektima, kao i podršku tokom izrade izveštaja o izvršenju budžeta u skladu sa Uputstvom za praćenje i izveštavanje o učinku programa. Ovakav vid podrške pored direktne pomoći LS u unapređenju planiranja i budžetiranja, služi i za testiranje postojeće uniformne programske strukture i pripremu preporuka za dalje unapređenje procesa programskog budžetiranja i za uspešniju primenu obaveza LS u okviru novog planskog sistema.

MINISTARSTVO DRŽAVNE UPRAVE I LOKALNE SAMOUPRAVE

Birčaninova 6,
11000 Beograd, Srbija
Tel: +381 11 3345 532
www.mduls.gov.rs
f /reformajavneuprave
t /MDULS

DELEGACIJA EVROPSKE UNIJE U REPUBLICI SRBIJI

Avenija 19a, Vladimira Popovića 40/V,
11000 Novi Beograd, Srbija
Tel: +381 11 308 3200
Fax: +381 11 308 3201
E-mail: delegation-serbia@eeas.europa.eu
www.europa.rs

Stalna konferencija gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

STALNA KONFERENCIJA GRADOVA I OPŠTINA

Makedonska 22/VIII
11000 Beograd, Srbija
Tel: +381 11 3223 446
Fax: + 381 11 3221 215
E-mail: secretariat@skgo.org
www.skgo.org
f /skgo.sctm
t /skgo_sctm